Prima instanță: Judecătoria Drochia sediul Central (judecător R. Chistruga)
Dosarul nr.2a-854/23 (Nr. 2-22091625-03-2a-13092023)

CURTEA DE APEL BĂLȚI
Colegiul Civil și de Contencios administrativ

D E C I Z I E

15 februarie 2024 mun. Bălți

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Stela Procopciuc
Judecătorii Elena Grumeza și Dumitru Corolevschi
Grefier Cristina Țurcanu

examinând în ședință publică apelul declarat de avocatul Postovanu Grigore, în calitate de reprezentant al apelantei Eșanu Diana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Eșanu Diana împotriva lui Eșanu Eugeniu privind stabilirea restanței la pensia de întreținere a copilului minor și modificarea prin majorare a cuantumului pensiei,

împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Central, din 17 iulie 2023,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 28 iunie 2022 Eșanu Diana, prin intermediul reprezentantului acesteia avocatul Grigore Postovanu, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Eșanu Eugeniu solicitând:

- stabilirea și încasarea de la Eșanu Eugeniu în beneficiul reclamantei Eșanu Diana a restanței la pensia de întreținerea copilului minor în sumă de 26333 lei;

- să fie majorat cuantumul pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor *****, a.n.*****, încasată prin decizia CA Bălți din 10.12.2020 de la Eșanu Eugeniu, de la 1000 lei lunar la 1500 lei lunar, începând cu ziua depunerii cererii și pînă la majoratul copilului sau până la schimbarea situației materiale a părților;

- să fie încasate de la pârât toate cheltuielile de judecată suportate de reclamantă la examinarea prezentei acțiuni.

În motivarea acțiunii s-a invocat că Eșanu Diana a fost în căsătorie cu Eșanu Eugeniu din data de 17.04.2014 până la data de 10.12.2020 când prin intermediul deciziei Colegiului Civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți căsătoria lor a fost desfăcută (definitiv). Din căsătoria lor a rezultat un copil - fiica *****, a.n.*****, IDNP: ***** care se află la întreținerea și educație deplină a reclamantei.

Tot prin intermediul deciziei CA Bălți 2a-233/19 din 10.12.2020 în afara de desfacerea căsătoriei s-a dispus de încasat de la Eșanu Eugeniu în beneficiul lui Eșanu Diana pensie de întreținere a copilului minor *****, în cuantum de 1000 lei lunar.

Menționează că pârâtul nu s-a interesat și nu se interesează de soarta copilului, sub nici o formă nu a participat la procesul educațional al copilului, nu manifestă nici un

interes și nu participă la întreținerea lui, fapt confirmat prin datoria acumulată la plata pensiei de întreținere, ceea ce denotă că pârâtul a dat uitării existența copilului și este numai un părinte formal.

Necătând la faptul că reclamanta nu a mers inițial pentru depunerea documentului executoriu pentru executare silită în momentul când decizia a devenit executorie, pârâtul era obligat conform dispozițiilor deciziei Curții de Apel Bălți din 10.12.2020 la plata pensiei de întreținere.

Afirmă că pârâtul a înaintat în instanța de fond cererea de chemare în judecată privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor cu un scop absolut meschin or, copilul la acel moment era la întreținerea și educația reclamantei.

Astfel reieșind din dispozițiile deciziei CA Bălți din 10.12.2020 pârâtul era obligat la plata ei de întreținere începând cu data de 03.04.2020, iar în cazul din speță având în vedere lipsa participațiunii la plata pensiei de întreținerea a dus la formarea unei datorii în sumă de 26333 lei la data de 13.06.2022 fiind formată astfel: perioada 03.04.2020 - 13.06.2022 – 26 uni și 10 zile x 1000 lei = 26333 lei.

La data de 14.06.2022 a fost intentată procedura de executare de executare a documentului executoriu emis la decizia Curții de Apel Bălți din 10.12.2020 privind încasarea pensiei de ținere a copilului minor ***** în cuantum de 1000 lei lunar.

În atare împrejurări reclamanta în interesele majore ale copilului este nevoită anume prin intermediul și cu concursul instanței de a pretinde stabilirea și încasare restanței la pensia de întreținere.

În prezent suma adjudecată pentru întreținerea copilului este foarte mică și nu constituie o valoare raportată la *1/2* din minimul de existență calculat pentru un copil cu vîrsta între 7-17 ani, iar pentru a asigura copilului un trai și o dezvoltare normală este necesar o sumă mai mare decât minimul de existență stabilit pe țară.

De asemenea și costurile la produsele necesare pentru întreținerea copilului din decembrie 2020 au sporit semnificativ conform numai datelor statistice și raportând sumele de 1000 lei, prin prisma inflației se atestă o devalorizare de 34,39%, iar în asemenea circumstanțe nu poate fi reținut drept un cuantum pentru a asigura copilului un climat benefic de dezvoltare, generează un temei de a înainta cu prezenta pretenție urmărind nu în ultimul rând interesele majore ale copiilor.

Pârâtul are o situație financiară bună, el la momentul actual este plecat peste hotare unde înregistrează venituri considerabile, dar despre mărimea și stabilitatea acestora nu este cunoscut și/sau posibil de probat prin înscrisuri, astfel consideră că pensia alimentară pentru întreținerea copilului trebuie să rămână a fi încasată de la el în sumă bănească fixă.

Consideră că mărimea sumei bănești fixe încasate în conformitate cu art.76 alin. (1) Codul familiei, urmează a se determin de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților și păstrându-se, pe cât este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copiilor, prin urmare în cazul dat pensia de întreținere a copiilor minori se pretinde modificată prin majorare de către reclamantă, de la 1000 lei lunar la 1500 lei plătibilă lunar, care în viziunea reclamantei este una rezonabilă pentru

întreținerea copilului minor, această sumă asigurând, în mare parte un trai decent al copilului, nefiind totodată o sumă exagerată în raport calitățile economico-financiare și necesităților de întreținere a copilului minor.

Insistă că cuantumul pensiei de întreținere nu poate fi limitat la satisfacerea necesităților minime a copilului, or, în toate cazurile este important de a asugura copilului condiții materiale necesare pentru o dezvoltare fizică și socială a acestuia.

La momentul actual, potrivit informației prezentată de Biroul Național de Statistică, starea minimului de existență pentru un copil cu vîrsta cuprinsă între 7-17 ani, constituie suma de 2342,50 lei.

Dat fiind faptul că circumstanțele care au stat la baza emiterii deciziei CA Bălți din 20 sau modificat, consideră că în prezent urmează a fi modificat prin majorare cuantumul pensiei de întreținere pentru întreținerea copilului minor.

Conform art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

În drept își întemeiază acțiunea în baza art. art. 58, 74, 76,110 și 104 Codul Familiei, art 114 Cod de Executare.

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Central din 17 iulie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Eșanu Diana a fost admisă parțial după cum urmează:.

*– S-a modificat cuantumul pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor: fiica *****, născută la *****, stabilite prin Decizia nr. 2a-233/19 emisă de Curtea de Apel Bălți la 10 decembrie 2020 și s-a încasat de la Eșanu Eugeniu, IDNP ***** în beneficiul lui Eșanu Diana, IDNP *****, pensia pentru întreținerea copilului minor: fiica *****, născută la *****, în sumă bănească fixă, în mărime de 1200,00 lei lunar, începând cu 28 iunie 2022, pînă la majoratul copilului.*

*– S-a încasat de la Eșanu Diana, IDNP *****, în beneficiul lui Eșanu Eugeniu, IDNP ***** suma de 3 000, 00 lei, drept cheltuieli pentru asistența juridică.*

*– S-a încasat de la Eșanu Eugeniu, IDNP *****, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 432,00 lei.*

– În rest cerințele reclamantului se resping ca neîntemeiate.

Solicitarea apelantului:

La 21 iulie 2023, cu respectarea termenului de atac prevăzut de art.362 Cod de procedură civilă, Eșanu Diana prin intermediul avocatului Grigore Postovanu a declarat apel (nemotivat) împotriva hotărârii judecătoriei Drochia, sediul Central din 17 iulie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a pretențiilor înaintate.

La 19 octombrie 2023 a fost depusă cererea de apel motivată, iar la 01 februarie 2024 a fost depusă cerere de apel de completare.

Argumentele părților:

În motivarea apelului s-au reiterat integral circumstanțele reținute de prima instanță și concluziile acesteia, suplimentar menționând că prima instanță a examinat cauza unilateral, neobiectiv, a dat o apreciere greșită probelor administrate în ședința de judecată și a emis în rezultat o hotărâre ilegală, care încalcă drepturile apelantei.

Consideră că instanța de fond la emiterea hotărârii nu a elucidat și constatat pe deplin circumstanțele care au o importanță pentru soluționarea pricinii in fond, fiind aplicate greșit normele de drept material și de drept procedural. Nu s-a referit instanța și nu a motivat prin nimic soluția din hotărârea emisă, rezumându-se doar la faptul că reclamanta nu și-ar fi probat afirmațiile și la faptul că pentru o perioada anterioară este un titlu emis lui Eșanu Eugeniu.

Cu referire la emiterea titlului de încasare a pensiei lui Eșanu Eugeniu consideră că este o eroare a instanței de fond or pe aceeași cauză, prin decizia Curții de Apel Bălți copilul a fost lăsat cu Eșanu Diana, fiind de fapt de la bun început cu ea, și pensie de întreținere încasată de la Eșanu Eugeniu, cu casarea hotărârii instanței de fond. Or, în baza unei hotărârii casate nu se eliberează titlu executoriu.

În așa ordine de idei reclamanta pe deplin și-a probat cele invocate în acțiune, prezentând instanței copia titlului executoriu fără careva mențiuni de achitare, copie de pe hotărârea instanței unde pârâtul/intimat era obligat la achitare periodică, precum și copii de actele executorului judecătoresc unde cert este menționat despre perioada de intentare a executării silite, iar faptul inacțiunii intimatului (neplata pensiei de întreținere) nu poate fi probat de reclamantă, fiind un drept a intimatului de a se apăra în fața instanței și prezente probe de rigoare. Fiind o speță analogică cu încasarea datoriei restante dintr-un împrumut unde reclamantul înaintează cu pretenții de încasarea iar pârâtului îi revin drepturile de a se apăra și a prezenta probele de rigoare pentru a răsturna integral sau parțial poziția reclamantului.

În opinia apelantului, interpretarea eronată a normelor materiale admise de instanța de fond au influențat în mod substanțial soluționarea eronată a cauzei, fiind eronat aplicate prevederile art. 114 CE și 104 CF, mai mult instanța nu a indicat cert asupra neajunsurilor ce a dus la soluția de respingere, nu a fost invocată nici normă conform căreia sarcina probațiunii este invers proporțională.

Consideră oportun de a menționa că necătînd la procedura de prezentare a documentului executoriu spre executare silită intimatul/debitor oricum avea obligației de achitare lunară a pensiei de întreținere conform dispoziției instanței din 06.09.2016. Care de fapt ultimul nici la momentul actual nu are de gând a o executa eschivându-se de la acesta grație procedurilor încărcate birocratic și folosindu-se cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Astfel consideră că instanța de fond urma a se guverna de prevederile art. 114 CE și nemijlocit 104 - 106 CF unde este expres prevăzut modalitatea și competența de stabilire/determinare a restanțelor la plata pensiei alimentare. Or, legiuitorul nemijlocit

prin dispozițiile art. 104 CF a prevăzut că pensia de întreținere se încasează pentru perioada anterioara în baza contractului privind plata pensiei de întreținere sau a titlului executoriu, în limitele a cel mult 3 ani din momentul prezentării contractului sau a titlului executoriu respectiv. Dacă pensia de întreținere nu s-a încasat din culpa debitorului întreținerii, restanța ei se reține, prin derogare de la prevederile alin.(1), pentru toată perioada anterioară.

Prin derogare de la regula generală ceea ce face imposibilă încasarea sumelor de către executor anterior intentării procedurii și/sau pentru o perioadă în care documentul executoriu nu s-a aflat în procedura la executor sunt prevederile derogatorii/procedurale nemijlocit prevăzute în art. 114 CE, modul de încasare a pensiei de întreținere și a restanțelor la pensie este reglementat de Codul familiei. Dacă creditorul a retras documentul executoriu și procedura a fost încheiată, la prezentarea ulterioară a documentului executoriu spre executare pensia de întreținere se încasează de la data prezentării documentului executoriu, iar cuantumul restanței se stabilește de către instanța de judecată, la cererea creditorului, în modul stabilit de Codul familiei. În cazul în care documentul executoriu este în proces de executare, iar pensia de întreținere nu a fost reținută, cuantumul restanței se determină de către executorul judecătoresc pentru toată perioada anterioară printr-o încheiere motivată.

Astfel consideră că instanța de fond nu a reținut temeiul legal invocat, or, speței îi sunt aplicabile art. 104 alin. (1) și (2) CF și respectiv art. 114 alin. (1) și (2) CE.

Respectiv stabilirea restanței calculate la pensia de întreținere necătînd la incertitudinea normelor în acest sens, reprezintă și un garant al obligativității dispozițiilor instanței, în cazul din speță pârâtul având obligația de achitare a pensiei de întreținere indiferent de dispunerea executării silite, instanța interpretând normele de rigoare eronat, lăsând în sarcina reclamantei probarea inacțiunii pârâtului, mai mult prin intermediul instanței pârâtul beneficiind de drepturile sale procedurale cu ușurința putea să dovedească viceversa, nemijlocitul aport și/sau alte circumstanțe care în condițiile legii îl exonerau cumva de executarea hotărârii instanței.

Cât privesc probele de pe procedura intentată de executorul judecătoresc Mariana Vicol, comunică că au fost contestate actele executorului judecătoresc de intentare și de stabilire a restanței de către apelanta Eșanu Diana, or restanța și penalitățile în sensul dat se calculează doar de către instanța de judecată, iar executorul judecătoresc a operat contrar prevederilor legale, or, titlul executoriu de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor de la Eșanu Diana în beneficiul lui Eșanu Eugeniu a fost eliberat după ce Eșanu Diana s-a adresat după titlu și a fost pus în executare la 22.11.2022, astfel executorul judecătoresc nicidecum nu putea în primul rând a primi spre executare și mai mult a stabili restanța și calcula penalitatea pe acest document executoriu, or, până la data respectivă documentul executoriu nu a fost în gestiunea executorului.

Insistă că apelanta în interesele majore ale copilului este nevoită anume prin intermediul și cu concursul instanței de a pretinde stabilirea restanței și încasare restanței la pensia de întreținere ceea ce automat a generat atacuri din partea lui Eșanu Eugeniu și mai bine zis din partea mamei acestuia Eșanu Elena.

Reieșind din expuse supra consideră că hotărârea instanței de fond poate fi casată cu admiterea integrală a pretențiilor înaintate de apelantă or, aceste pretenții sunt pe deplin întemeiate și sunt în interesul major al copilului.

Poziția părților în ședința de judecată:

În ședința de judecată apelanta Eșanu Diana și reprezentantul acesteia avocatul Postovanu Grigore nu s-au prezentat, dar prin cererea expediată la adresa electronică a instanței la 15 februarie 2024 ultimul a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, susținând cele indicate în cererea de apel.

Intimatul Eșanu Eugeniu în ședința de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței, procedura citării fiind respectată, nu a solicitat amânarea sau examinarea cauzei în lipsa sa și a reprezentantului acestuia.

În conformitate cu dispozițiile art.379 alin.(2) Cod procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

În consecință Colegiul civil consideră posibilă examinarea apelului în lipsa părților neprezente.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante spetei, Colegiul civil reține următoarele:

Potrivit art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emițînd o nouă hotărîre.

În conformitate cu dispozițiile art.386 alin.(1) Cod de procedură civilă, hotărîrea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: a) circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin; b) circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente; c) concluziile primei instanțe, expuse în hotărîre, sînt în contradicție cu circumstanțele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Actele cauzei certifică faptul că părțile în litigiu Eșanu Diana și Eșanu Eugeniu au un copil minor comun *****, a.n.*****, fapt confirmat de copia certificatului de naștere seria NA-VI 1999401 eliberat la 14.11.2014./f.d.16/

Prin Decizia CA Bălți 23-233/19 din 10.12.2020 s-a desfăcut căsătoria încheiată între Eșanu Eugeniu și Șevcenco (numele după căsătorie Eșanu) Diana la 17 aprilie 2014 înregistrată la OSC Drochia sub nr.43, s-a stabilit omiciliul copilului *****, născut la***** cu mama Eșanu Diana, totodată s-a încasat de la Eșanu Eugeniu în folosul lui Eșanu Diana pensia de întreținere pentru copilul minor *****, născută la*****, în mărime de 1000 lei lunar, începând cu 03.04.2020 și până la majorat./f.d.18-27/

La 28 iunie 2022 Eșanu Diana, prin intermediul reprezentantului acesteia avocatul Grigore Postovanu, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Eșanu Eugeniu solicitând:

- stabilirea și încasarea de la Eșanu Eugeniu în beneficiul reclamantei Eșanu Diana a restanței la pensia de întreținerea copilului minor în sumă de 26333 lei;

- să fie majorat cuantumul pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor *****, a.n.*****, încasată prin decizia CA Bălți din 10.12.2020 de la Eșanu Eugeniu, de la 1000 lei lunar la 1500 lei lunar, începând cu ziua depunerii cererii și pînă la majoratul copilului sau până la schimbarea situației materiale a părților;

- să fie încasate de la pârât toate cheltuielile de judecată suportate de reclamantă la examinarea prezentei acțiuni./f.d.4-7/

Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Central din 17 iulie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Eșanu Diana a fost admisă parțial după cum urmează:.

*– S-a modificat cuantumul pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor: fiica *****, născută la *****, stabilite prin Decizia nr. 2a-233/19 emisă de Curtea de Apel Bălți la 10 decembrie 2020 și s-a încasat de la Eșanu Eugeniu, IDNP ***** în beneficiul lui Eșanu Diana, IDNP *****, pensia pentru întreținerea copilului minor: fiica *****, născută la *****, în sumă bănească fixă, în mărime de 1 200, 00 lei lunar, începând cu 28 iunie 2022, pînă la majoratul copilului.*

*– S-a încasat de la Eșanu Diana, IDNP *****, în beneficiul lui Eșanu Eugeniu, IDNP ***** suma de 3 000, 00 lei, drept cheltuieli pentru asistența juridică.*

*– S-a încasat de la Eșanu Eugeniu, IDNP *****, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 432,00 lei.*

În rest cerințele reclamantului se resping ca neîntemeiate. /f.d.103-104, 110-115/

Exprimându-și dezacordul cu soluția primei instanțe la 21 iulie 2023 Eșanu Diana, prin intermediul avocatului Grigore Postovanu, a declarat apel (nemotivat) împotriva hotărârii judecătoriei Drochia, sediul Central din 17 iulie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a pretențiilor înaintate. /f.d.119-120/ La 19 octombrie 2023 a fost depusă cererea de apel motivată/f.d.128-131/, iar la 01 februarie 2024 a fost depusă cerere de completare a apelului./f.d.154-158/

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți consideră necesar de a casa parțial hotărârea din considerentele ce urmează.

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.(1),(2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuează că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Potrivit art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În conformitate cu dispozițiile art.15 alin.(1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Colegiul civil și de contencios administrativ remarcă faptul că obiectul juridic litigios constituie stabilirea și încasarea restanței la pensia de întreținerea copilului minor și majorarea cuantumul pensiei de întreținere copilului minor al părților.

Instanța de apel notează că prin prisma dispozițiilor art.46 Codul familiei, drepturile și obligațiile reciproce ale părinților și copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.

Totodată, potrivit art.58 alin.(1) Cod familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Art.74 Codul familiei stipulează că părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare.

Conform art.110 Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luînd în considerare și alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să

modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

Conducându-se de prevederile legale sus citate și reținând datele statistice privind minimul de existență prima instanță a conchis că în prezenta speță cuantumul pensiei de întreținere stabilit prin Decizia CA Bălți 23-233/19 din 10.12.2020, urmează a fi modificat de la de 1000 lei lunar la 1200 lei lunar.

Analizând conținutul cererii de apel Colegiul civil reține că apelantul supune criticii hotărârea doar în latura respingerii pretenției privind stabilirea și încasarea restanței la pensia de întreținere a copilului minor, astfel din considerentul că în cererea de apel nu a fost formulat nici un argument în favoarea casării hotărârii în partea modificării cuantumului pensiei de întreținere, instanța de apel va menține hotărârea judecătorească în latura respectivă, neatacată de apelant.

În continuare instanța de apel va supune verificării legalitatea hotărârii în latura respingerii pretenției privind stabilirea și încasarea restanței la pensia de întreținere a copilului minor.

Conform art.241 alin. (5) Codul de procedură civilă, în motivare (*hotărârii*) se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Analizând hotărârea contestată Colegiul civil reține că și-a găsit confirmare argumentele apelantei privind examinarea superficială de către instanță a cauzei în latura stabilirii și încasării restanței la achitarea pensiei de întreținere, or, prima instanță a respins pretenția reclamantei fără a se expune explicit asupra argumentelor părților și probelor prezentate, lipsind o argumentare clară a soluției emise, motiv din care instanța de apel conchide de a casa hotărârea Judecătoriei Drochia sediul Central, din 17 iulie 2023 în partea respingerii pretenției privind stabilirea și încasarea de la Eșanu Eugeniu în beneficiul reclamantei Eșanu Diana a restanței la pensia de întreținerea copilului minor în sumă de 26333 lei cu soluționarea cauzei în fond în latura respectivă.

Aici, reieșind din conținutul deciziei Curții de Apel Bălți nr.2a-233/19 din 10.12.2020 /f.d.18-27/ instanța de apel reține că prin hotărîrea Judecătoriei Drochia sediul central din 04.12.2019 s-a desfăcut căsătoria încheiată între Eșanu Eugeniu și Eșanu Diana la 17 aprilie 2014, s-a determinat domiciliul copilului minor *****, născută la*****, cu tata Eșanu Eugeniu și s-a încasat de la Eșanu Diana în beneficiul lui Eșanu Eugeniu pensie pentru întreținerea copilului minor, fiicei ***** în sumă bănească fixă în mărime de 1000 lei lunar, începând cu 07 noiembrie 2018, până la majoratul copilului sau modificării stării materiale a părților.

Prin Decizia CA Bălți 23-233/19 din 10.12.2020 s-a casat Hotărîrea Judecătoriei Drochia sediul central din 04.12.2019 cu emiterea unei noi hotărîri după cum urmeaza: s-a desfăcut căsătoria încheiată între Eșanu Eugeniu și Șevcenco Diana la 17 aprilie 2014, s-a stabilit domiciliul copilului *****, născut la***** cu mama Eșanu Diana, totodată s-a încasat de la Eșanu Eugeniu în folosul lui Eșanu Diana pensia de întreținere pentru

copilul minor *****, născută la*****, în mărime de 1000 lei lunar, începând cu 03.04.2020 și până la majorat./f.d.18-27/

Conform art.256 alin. (1) lit.a) Codul de procedură civilă, urmează a fi executate imediat ordonanța sau hotărîrea judecătorească prin care pîrîtul este obligat la plata pensiei de întreținere.

Apelantei Eșanu Diana i-a fost eliberat de către Judecătoria Drochia titlu executoriu nr.2-21109/2018 (26-2-6424-05112018) în baza deciziei Curții de Apel Bălți din 10 decembrie 2020 prin care s-a dispus încasarea de la Eșanu Eugeniu în folosul lui Eșanu Diana pensia de întreținere pentru copilul minor *****, născută la*****, în mărime de 1000 lei lunar, începând cu 03.04.2020 și până la majorat.

Intimatului Eșanu Eugeniu i-a fost eliberat de către Judecătoria Drochia titlu executoriu nr.2-21108/2018 din 04.12.2019 prin care s-a dispus încasarea de la Eșanu Diana în beneficiul lui Eșanu Eugeniu a sumei de 1000 lei pensia de întreținere pentru copilul minor *****, născută la*****, începând cu 07.11.2018 până la majoratul copilului sau modificării stării materiale a părților./f.d.96/

Conform art.15 Codul de executare, documentul executoriu se prezintă spre executare de către creditor.

La 13 iunie 2022 Eșanu Diana a prezentat titlu executoriu nr.2-1109/18 din 10.12.2020 executorului judecătoresc Zaporojan Viorica, spre executare./f.d.76/, iar prin încheierea executorului judecătoresc Zaporojan Viorica nr.106-1393 din 14.06.2022 s-a intentat procedura de executare nr.106-p/a220/22 în baza documentului executoriu prezentat./f.d.78/

Prin adeverința nr. 106-2878/22 din 15.11.2022 eliberată de executorul judecătoresc Zaporojan Viorica, s-a adeverit că Eșanu Eugeniu, debitor la pensia alimentară, a achitat pensia de întreținere conform titlului executoriu nr. 2-1109/2018 din 10.12.202, eliberat de Judecătoria Drochia, Sediul Central, în beneficiul lui Eșanu Diana, a câte 1 000 lei lunar din data depunerii documentului spre executare, în sumă de 600 lei. /f.d. 86/

La 22 noiembrie 2022 prin încheierea nr.DEX221122004910-3502 (dosar manual nr.109-342pa/22) executorul judecătoresc Mariana Vicol a primit spre executare documentul executoriu nr.2-21108/2018 din 04.12.2019 depus de Eșanu Eugeniu, fiind intentată procedura de executare nr.109-342pa/22 /f.d.61/, tot la 22.11.2022 executorul judecătoresc Vicol Mariana a emis încheierea prin care a stabilit restanța la plata pensiei alimentare pentru copilul minor, încasată de la Eșanu Diana, în beneficiul lui Eșanu Eugeniu în mărime de 17000, lei /f.d. 62/, totodată, prin încheierea executorului judecătoresc Vicol Mariana din aceiași dată a fost stabilită și dobânda de întârzierea în mărime de 5015,23 lei pentru perioada 04.12.2019-22.11.2022./f.d.63/

Prin demersul nr.45/22/ED din 28.11.2022 reprezentantul apelantei avocatul Grigore Postovanu a solicitat executorului judecătoresc Zaporojan Viorica de a confirma posibilitatea stabilirii restanței la plata pensiei de întreținere conform documentului executoriu 2-6424/2018 din 10.12.2020/f.d.85/.

Prin răspunsul nr.106-3056/22 din 30.11.2022 executorul judecătoresc i-a comunicat reprezentantului apelantei despre achitarea pensiei de întreținere de către

debitor pentru perioada 13.06.2022-13.112022 în sumă de 6000 lei, care se află la contul curent special al executorului judecătoresc și urmează a fi ridicate de către creditorul urmăritor, iar referitor la perioada de încasare a pensiei de întreținere pentru perioada 03.04.2020-13.06.2022 creditorul urmează să se adreseze instanței de judecată pentru stabilirea cuantumului restanței pe perioada indicată./f.d.54/

Cât privesc actele executorului judecătoresc Mariana Vicol, Colegiul civil reține că în cererea de apel se invocă precum că acestea ar fi fost contestate însă careva probe în acest sens nu au fost prezentate.

Totodată instanța remarcă faptul că presupusa restanță la achitarea pensiei de întreținere a Dianei Eșanu față de Eșanu Eugen stabilită de către executorul judecătoresc Vicol Mariana nu are un careva impact asupra obligației lui Eșanu Eugen de a achita pensie de întreținere a copilului minor în beneficiul Dianei Eșanu, în așa mod, ca rezultat instanța de apel se va expune asupra temeinicei pretenției reclamantei/apelant privind stabilirea și încasarea restanței la pensia de întreținere pentru perioada 03.04.2020-13.06.2022 de către instanța de judecată.

Conform art.114 Codul de executare, modul de încasare a pensiei de întreținere și a restanțelor la pensie este reglementat de Codul familiei. (2) Dacă creditorul a retras documentul executoriu și procedura a fost încheiată, la prezentarea ulterioară a documentului executoriu spre executare pensia de întreținere se încasează de la data prezentării documentului executoriu, iar cuantumul restanței se stabilește de către instanța de judecată, la cererea creditorului, în modul stabilit de Codul familiei. (3) În cazul în care documentul executoriu este în proces de executare, iar pensia de întreținere nu a fost reținută, cuantumul restanței se determină de către executorul judecătoresc pentru toată perioada anterioară printr-o încheiere motivată. (4) Dacă debitorul nu a lucrat sau nu a beneficiat de prestații sociale în perioada în care s-a format restanța sau nu a prezentat acte ce confirmă salariul și/sau alte venituri ale sale, cuantumul restanței la pensia de întreținere se determină de către executorul judecătoresc, pornindu-se de la salariul mediu pe țară existent la momentul determinării restanței.

Potrivit art.104 Codul familiei, (1) Pensia de întreținere se încasează pentru perioada anterioară în baza contractului privind plata pensiei de întreținere sau a titlului executoriu, în limitele a cel mult 3 ani din momentul prezentării contractului sau a titlului executoriu respectiv.

(2) Dacă pensia de întreținere nu s-a încasat din culpa debitorului întreținerii, restanța ei se reține, prin derogare de la prevederile alin.(1), pentru toată perioada anterioară.

(3) Suma restanței se determină pornindu-se de la cuantumul pensiei de întreținere stabilit de instanța judecătorească sau de contractul corespunzător.

(4) Suma restanței la pensia de întreținere pentru copiii minori se determină pornindu-se de la salariul și/sau alte venituri ale debitorului.

(5) Dacă debitorul nu a lucrat în perioada în care s-a format restanța sau nu a prezentat actele ce confirmă salariul și/sau alte venituri ale sale, cuantumul restanței la pensia de întreținere se determină de **către executorul judecătoresc**, pornindu-se de la

salariul mediu pe țară la data determinării restanței. Dacă părțile nu sînt de acord cu suma restanței calculate sau situația financiar-materială a debitorului nu permite achitarea în conformitate cu alin.(1), ele sînt în drept să se adreseze cu o cerere în judecată pentru a se stabili suma concretă a restanței.

(6) Suma restanței la pensia de întreținere poate fi contestată în modul stabilit de legislație.

Coroborând prevederile art.114 Cod de executare cu prevederile art.104 Codul familiei, Colegiul civil deduce că restanța la pensia de întreținere pentru perioada anterioară în baza titlului executoriu urmează a fi încasată de către executorul judecătoresc în limitele a cel mult 3 ani din momentul prezentării titlului executoriu respectiv, și doar în cazul în care creditorul a retras documentul executoriu și procedura a fost încheiată, la prezentarea ulterioară a documentului executoriu spre executarea pensiei de întreținere, cuantumul restanței se stabilește de către instanța de judecată la cererea creditorului.

Astfel în prezenta speță titlul executoriu a fost prezentat spre executare inițială la 13 iunie 2022, fără a fi prezentat anterior pentru executare și apoi retras, respectiv executorul judecătoresc Viorica Zaporojan în procedura căreia se află documentul executoriu este în drept de a calcula restanța la plata pensiei de întreținere în corespundere cu prevederile Codului familiei, inclusiv normele legale citate mai sus, iar în cazul în care reclamanta/apelantă nu va fi de acord cu suma restanței la pensia de întreținere aceasta o poate contestată în modul stabilit de legislație în instanța de judecată.

Reieșind din cele invocate mai sus Colegiul civil conchide de a respinge pretenția reclamantei Eșanu Diana privind stabilirea și încasarea de la Eșanu Eugeniu în beneficiul reclamantei Eșanu Diana a restanței la pensia de întreținerea copilului minor în sumă de 26333 lei.

Conform art.94 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art.96 alin. (1)-(1/1) Codul de procedură civilă, Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. (1/1) Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Din considerentul că cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă în latura stabilirii și încasării restanței la plata pensiei de întreținere, Colegiul civil va menține hotărârea primei instanțe și în partea încasării de la Eșanu Diana în beneficiul lui Eșanu Eugeniu a sumei de 3000,00 lei drept cheltuieli pentru asistența juridică, care reprezintă 50% din cheltuielile de asistență juridică suportate de ultimul și confirmate de bonurile de plată din 03.11.2022 și 12.01.2023 /f.d.66-67/, pârâtul fiind asistat în instanța de judecată de avocatul Ababei Lilia în baza mandatului seria MA nr.1965315 din 10.04.2023.

În contextul celor enunțate, Colegiul civil și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de avocatul Postovanu Grigore în calitate de reprezentant al apelantei Eșanu Diana și de a casa parțial hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 17 iulie 2023 în latura stabilirii restanței la pensia de întreținere cu pronunțarea unei noi hotărâră prin care se va respinge pretenția respectivă, iar în rest hotărârea urmează a fi menținută.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți, -

decide:

Admite apelul declarat de către Eșanu Diana, prin intermediul avocatului Postovanu Grigore, împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Central din 17 iulie 2023.

Casează parțial hotărârea Judecătoriei Drochia sediul Central din 17 iulie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Eșanu Diana către Eșanu Eugeniu privind stabilirea restanței la pensia de întreținere a copilului minor și majorarea cuantumului pensiei, în latura stabilirii restanței la pensia de întreținere și în această latură pronunță o nouă hotărâre potrivit căreia:

Respinge acțiunea formulată de Eșanu Diana către Eșanu Eugeniu privind stabilirea și încasarea restanței la pensia de întreținerea copilului minor.

În rest prevederile hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Central din 17 iulie 2023 se mențin.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecător **Stela Procopciuc**

Judecătorii **Elena Grumeza** **Dumitru Corolevschi**